

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 553

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 13 iulie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 140 din 14 martie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 338 alin. (1) din Codul penal	2–5
Decizia nr. 315 din 9 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 381 alin. (7) din Codul de procedură penală	6–8
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
483. — Hotărâre privind actualizarea valorii de inventar a unui bun imobil aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Justiției și transmiterea unei părți din acesta în domeniul public al municipiului Rădăuți	9–10
485. — Hotărâre privind înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea în administrarea Serviciului Român de Informații a unui teren fără construcții aflat în domeniul public al statului	10–11
486. — Hotărâre privind trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al statului a unor construcții aflate în administrarea Serviciului Român de Informații, în vederea scoaterii din funcțiune și desființării acestora	11
ACTE ALE CONSILIULUI DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI	
25. — Ordin privind aprobarea modelului de notificare de deces	12–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 140

din 14 martie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 338 alin. (1) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 338 din Codul penal, excepție ridicată de Adriana Pop în Dosarul nr. 14.562/271/2015 al Judecătoriei Oradea — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 75D/2016.

2. La apelul nominal lipsește autoarea excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 15 ianuarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 14.562/271/2015, **Judecătoria Oradea — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 338 din Codul penal.** Excepția a fost ridicată de Adriana Pop, cu ocazia soluționării unei cauze având ca obiect tragerea la răspundere penală a inculpatei pentru săvârșirea infracțiunii de părăsire a locului accidentului, prevăzută de art. 338 alin. (1) din Codul penal.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate încalcă principiul legalității incriminării și dreptul la un proces echitabil, întrucât nu îndeplinesc cerințele de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate a legii. Arată că, potrivit art. 75 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, „*accidentul de circulație*” este definit ca acel eveniment care întrunește, cumulativ, trei condiții: s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc; a avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane ori avarierea a cel puțin unui vehicul sau alte pagube materiale; în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare. Consideră că noțiunea de „*rănire*” poate însemna orice, astfel că este suficient ca victima accidentului să aibă o zgârietură pentru a se reține săvârșirea infracțiunii de părăsire a locului accidentului. Menționează că, prin Decizia nr. LXVI (66) din 15 octombrie 2007, pronunțată în recurs în interesul legii,

Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite a stabilit că sintagma „*vătămarea integrității corporale ori sănătății uneia sau mai multor persoane*” din cuprinsul art. 89 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — care constituia, la acel moment, norma de incriminare a faptei de părăsire a locului accidentului — se interpretează în sensul că se referă doar la vătămările ce necesită pentru vindecare îngrijiri medicale mai mari de 10 zile, precum și la celelalte urmări prevăzute în art. 182 alin. 2 din Codul penal din 1969. Consideră că reglementarea actuală este lipsită de claritate și previzibilitate, ceea ce înseamnă că persoana urmărită penal pentru săvârșirea infracțiunii de părăsire a locului accidentului nu poate beneficia de un proces corect și echitabil, câtă vreme norma de incriminare poate fi interpretată cu o marjă largă de apreciere. De asemenea, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 363 din 7 mai 2015, paragrafele 16 și 19.

Arată că, în timp ce alin. (2) al art. 338 din Codul penal se referă strict la „*accidentul de circulație din care a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane*”, alin. (1) al aceluiași articol folosește, *lato sensu*, sintagma „*accident de circulație*”. Potrivit dispozițiilor art. 338 alin. (3) lit. a) din Codul penal, nu constituie infracțiune fapta de părăsire a locului accidentului când în urma acestuia s-au produs doar pagube materiale. *Per a contrario*, constituie infracțiunea de părăsire a locului accidentului fapta conducătorului vehiculului care, fiind implicat într-un accident de circulație ce a avut ca urmare orice alt rezultat decât producerea de daune materiale, părăsește locul accidentului. Opinează că, într-o interpretare logică și sistematică a dispozițiilor art. 338 din Codul penal, alin. (1) al acestui text de lege trebuie interpretat prin raportare la alin. (2) care prevede în mod expres ca rezultat al accidentului de circulație „*uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane*”.

6. **Judecătoria Oradea — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, arată că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se și previzibilitatea, ceea ce presupune că trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat. Formularea cu suficientă precizie a actului normativ permite persoanelor interesate să prevadă, într-o măsură rezonabilă — în circumstanțele speței —, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, este dificil să se adopte legi redactate cu o precizie absolută, dar și cu o anumită suplețe, însă caracterul mult prea general și, uneori, chiar eliptic nu trebuie să afecteze previzibilitatea legii. Invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, și Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59. Arată că art. 338 din Codul penal reprezintă o normă de trimitere, dispozițiile privind conținutul constitutiv al infracțiunii de părăsire a locului accidentului completându-se cu prevederile art. 75 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, prevederi ce definesc „*accidentul de circulație*” ca fiind evenimentul care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc; a avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane ori avarierea a cel puțin unui vehicul sau alte pagube materiale; în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare. Analizând aspectele de neconstituționalitate invocate, instanța constată că acestea gravitează în jurul lipsei de claritate și previzibilitate a noțiunii de „rănire”. Este adevărat că nici textul de lege criticat pe motiv de neconstituționalitate și nici norma completatoare nu prevăd o definiție a noțiunii de „rănire”, însă acest aspect nu este de natură a conduce la lipsa de previzibilitate a normei de incriminare, fiind în competența judecătorului să stabilească ipotezele în care textul legal (abstract) se aplică *in concreto*. Mai arată că inexistența unui criteriu de evaluare a consecințelor accidentului prin raportare la numărul de zile de îngrijiri medicale este justificată de obiectul juridic special al infracțiunii, având în vedere faptul că aceasta nu are natura juridică a unei infracțiuni complexe, care să absoarbă faptele contra vieții sau integrității corporale.

7. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre care și previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat (deciziile nr. 903 din 6 iulie 2010, nr. 743 din 2 iunie 2011, nr. 1 din 11 ianuarie 2012 și nr. 146 din 12 martie 2015). Arată că în același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, și Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59. Așadar, previzibilitatea unei norme presupune ca destinatarul acesteia să aibă posibilitatea de a-și reprezenta aspectele în funcție de care este obligat să își modeleze conduita. Consideră că textul de lege criticat cuprinde criterii obiective, fiind formulat clar și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce, astfel încât excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, dispozițiile art. 338 din Codul penal instituie obligația oricărui subiect de drept de a nu părăsi locul accidentului decât în cazurile și condițiile permise expres de lege, respectiv de a nu șterge sau modifica urmele unui accident de circulație, cu excepția celui care a produs doar pagube materiale. Apreciază că sintagma „rănirea uneia sau a mai multor persoane” din cuprinsul art. 75 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 nu este de natură a afecta previzibilitatea dispozițiilor art. 338 din Codul penal, orice destinatar al normei de incriminare criticate având posibilitatea de a-și adapta conduita exigențelor legii penale. Mai arată că norma de incriminare a faptei de părăsire a locului accidentului, respectiv de modificare sau ștergere a urmelor acestuia, constituie o opțiune de politică penală, care nu aduce în niciun fel atingere principiului constituțional privind dreptul la un proces echitabil, întrucât nu stabilește reguli de desfășurare a procesului penal.

9. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 338 din Codul penal sunt constituționale. Astfel, arată că principiul legalității presupune existența unor norme de drept intern suficient de accesibile, precise și previzibile în aplicarea lor, așa cum reiese și din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 5 ianuarie 2000, pronunțată în Cauza *Beyeler împotriva Italiei*, paragraful 109, și Hotărârea din 8 iulie 2008, pronunțată în Cauza *Fener Rum Patrikligi împotriva Turciei*, paragraful 70). Norma juridică trebuie să fie enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Însă, având în vedere caracterul de generalitate al legilor, redactarea acestora nu poate avea o precizie absolută, astfel că cerința de previzibilitate a normei se poate complini printr-o interpretare judiciară coerentă și previzibilă. Apreciază că elementele infracțiunii reglementate de dispozițiile de lege criticate nu necesită alte intervenții din partea legiuitorului, fiind îndeplinite cerințele calitative ale legii, inclusiv previzibilitatea. Susținerea autoarei excepției, potrivit căreia interpretarea art. 338 alin. (1) din Codul penal nu se poate face decât prin raportare la dispozițiile art. 338 alin. (2), nu poate fi reținută, deoarece art. 338 din Codul penal reglementează două variante infracționale diferite, și anume o variantă tip, care presupune părăsirea locului accidentului, fără încuviințarea poliției sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, și o variantă asimilată, constând în fapta de a modifica starea locului sau de a șterge urmele accidentului de circulație din care a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane, fără acordul echipei de cercetare la fața locului. Referitor la prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție, arată că acestea nu au incidență în cauză, dispozițiile de lege criticate fiind de drept penal substanțial, iar nu de drept penal procesual.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 338 din Codul penal. Din notele scrise ale autoarei excepției, depuse în motivarea criticii, reiese însă că aceasta privește doar alin. (1) al art. 338 din Codul penal. Prin urmare, Curtea se va pronunța numai asupra dispozițiilor art. 338 alin. (1) din Codul penal, care au următorul cuprins: „Părăsirea locului accidentului, fără încuviințarea poliției sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, de către conducătorul vehiculului sau de către instructorul auto, aflat în procesul de instruire, ori de către examinatorul autorității competente, aflat în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulație, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani”.

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autoarea excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, ale art. 23 alin. (12) cu privire la legalitatea pedepsei, precum și ale

art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil și ale art. 7 privind legalitatea incriminării și a pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 338 alin. (1) din Codul penal au mai fost supuse controlului de constituționalitate, prin raportare la prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție și ale art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — invocate și în prezenta cauză — și față de critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 154 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din 16 iunie 2016, Curtea a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate, reținând că situația premisă a infracțiunii de părăsire a locului accidentului, prevăzută de art. 338 alin. (1) din Codul penal, constă în existența unui accident de circulație. Din motive de tehnică legislativă, pentru a nu încărca inutil textul incriminării, noțiunea de „*accident de circulație*” nu este explicitată în norma de incriminare, având în vedere că este definită în art. 75 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, care constituie reglementarea-cadru în materia circulației pe drumurile publice. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 75 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/1992, republicată, accidentul de circulație este evenimentul care întrunește cumulativ următoarele condiții: a) s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc; b) a avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane ori avarierea a cel puțin unui vehicul sau alte pagube materiale; c) în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare (paragraful 13).

15. Prin decizia mai sus menționată, Curtea a constatat că elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 338 alin. (1) din Codul penal constă în acțiunea de părăsire a locului accidentului, care se poate realiza în două modalități, respectiv printr-un act de comisiune, ce presupune plecarea efectivă de la locul accidentului, și prin acte de omisiune — neîntoarcerea la locul accidentului a persoanei care l-a părăsit legal, în baza dispozițiilor art. 338 alin. (3) lit. b) sau c), ori neoprirea la locul accidentului. Urmarea imediată în cazul acestei infracțiuni o reprezintă crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale privitoare la siguranța circulației pe drumurile publice, relații ocrotite prin norma de incriminare, iar legătura de causalitate între acțiunea incriminată de lege și urmarea imediată nu mai trebuie dovedită, întrucât rezultă din materialitatea faptei. Anterior noului Cod penal, fapta de părăsire a locului accidentului era incriminată de dispozițiile art. 89 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, iar alin. (3), (4) și (5) ale aceluiași articol stabileau trei cauze de nepedepsire. Art. 89 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, a fost abrogat prin art. 121 pct. 3 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012. De menționat că, potrivit reglementării anterioare, era sancționată doar fapta persoanei implicate într-un accident de circulație în urma căruia a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane ori dacă accidentul s-a produs ca urmare a unei infracțiuni. Așadar, vechea reglementare condiționa existența infracțiunii de gravitatea și urmările accidentului produs, pe când textul de lege criticat nu face nicio deosebire sub acest aspect (paragrafele 14 și 15).

16. În continuare, Curtea a reținut că dispozițiile alin. (1) al art. 338 din Codul penal se coroborează, însă, cu cele ale alin. (3) lit. a) din același articol, care exclud din sfera de

existență a infracțiunii fapta de părăsire a locului accidentului de circulație în situația în care acesta din urmă a produs „*doar pagube materiale*”, împrejurare ce constituie o cauză justificativă specială. Alte trei cauze justificative speciale sunt prevăzute de art. 338 alin. (3) lit. b), c) și d) din Codul penal și sunt identice cu cele prevăzute în alin. (3), (4) și (5) ale art. 89 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, republicată, referindu-se la următoarele împrejurări: conducătorul vehiculului, în lipsa altor mijloace de transport, transportă el însuși persoanele rănite la cea mai apropiată unitate sanitară în măsură să acorde asistență medicală necesară și la care a declarat datele personale de identitate și numărul de înmatriculare sau înregistrare a vehiculului condus, consemnate într-un registru special, dacă se înapoiază imediat la locul accidentului; conducătorul autovehiculului cu regim de circulație prioritară anunță de îndată poliția, iar după terminarea misiunii se prezintă la sediul unității de poliție pe a cărei rază de competență s-a produs accidentul, în vederea întocmirii documentelor de constatare; victima părăsește locul faptei, iar conducătorul de vehicul anunță imediat evenimentul la cea mai apropiată unitate de poliție. Prin urmare, singura împrejurare cu caracter de noutate vizează situația prevăzută de art. 338 alin. (3) lit. a) din Codul penal — în care în urma accidentului s-au produs doar pagube materiale — situație ce trebuia reglementată expres, în condițiile în care incriminarea stabilită de art. 338 alin. (1) din Codul penal nu distinge cu privire la gravitatea accidentului. Din coroborarea dispozițiilor alin. (1) cu cele ale alin. (3) lit. a) din art. 338 al Codului penal rezultă că legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta de părăsire a locului accidentului în orice situație în care respectivul eveniment rutier a avut ca urmare decesul sau rănirea uneia sau a mai multor persoane, prin „*rănire*” înțelegându-se orice atingere adusă integrității corporale sau sănătății unei persoane, indiferent de gravitate. Astfel, Curtea a reținut că integritatea corporală și sănătatea unei persoane implicate într-un accident de circulație pot fi afectate chiar dacă nu apar imediat modificări perceptibile cu ajutorul simțurilor, ci este necesară, în acest sens, examinarea medicală a victimei accidentului (paragrafele 16 și 17).

17. Față de cele de mai sus, Curtea a constatat că dispozițiile art. 338 alin. (1) din Codul penal nu aduc nicio atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității și ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, raportate la prevederile art. 7 paragraful 1 referitor la principiul legalității incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât nu au o formulare neclară, ambiguă și imprezvizibilă pentru un cetățean care nu dispune de pregătire juridică, ci, dimpotrivă, îndeplinesc cerințele de claritate, accesibilitate și previzibilitate a legii. În plus, destinatarii textului de lege criticat desfășoară o activitate cu risc permis, scop în care sunt supuși unor forme de școlarizare, așa încât este vorba de persoane avizate și diligente, care, pe durata deținerii permisului de conducere, au obligația de a rămâne la curent cu normele legale în materie (paragraful 18).

18. În finalul Deciziei nr. 154 din 24 martie 2016 (paragrafele 18 și 19), Curtea Constituțională a menționat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că art. 7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) — pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni —, instituie și cerința potrivit căreia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de

către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Totodată, Curtea de la Strasbourg a reținut că noțiunea de „drept” folosită la art. 7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în Cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, paragraful 145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în Cauza *E.K. împotriva Turciei*, paragraful 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Achour împotriva Franței*, paragrafele 41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 33 și 34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragrafele 107 și 108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în Cauza *Scoppola împotriva Italiei (nr. 2)*, paragrafele 93, 94 și 99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 78, 79 și 91). Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Este, în special, cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă (*Cantoni*, paragraful 35, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, *Sud Fondi srl și alții împotriva Italiei*, paragraful 109).

19. Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea de la Strasbourg a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard

de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Din nou, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a Statelor membre. Prin urmare, art. 7 paragraful 1 din Convenție nu poate fi interpretat ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale pe calea interpretării judiciare de la un caz la altul, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și să fie în mod rezonabil previzibil (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141, *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93).

20. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin decizia mai sus menționată, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, inclusiv în ceea ce privește critica raportată la prevederile art. 23 alin. (12) din Constituție referitor la legalitatea pedepsei.

21. În fine, Curtea reține că prevederile art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul la un proces echitabil nu sunt aplicabile în cauza de față, aceasta având ca obiect o normă de drept penal substanțial, iar nu o normă de drept procesual penal.

22. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Adriana Pop în Dosarul nr. 14.562/271/2015 al Judecătoriei Oradea — Secția penală și constată că dispozițiile art. 338 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Oradea — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 martie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 315

din 9 mai 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 381 alin. (7)
din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 381 alin. (7) coroborat cu art. 3 alin. (7), art. 4 și art. 10 alin. (5) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Marcel Nicolae Dragoș, Alexandra Mihaela Lazăr și Teodor Labo în Dosarul nr. 200/84/2015 al Tribunalului Sălaj — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 400D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care face trimitere la jurisprudența în materie a Curții Constituționale și a instanței de la Strasbourg.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 3 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 200/84/2015, **Tribunalul Sălaj — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 381 alin. (7) coroborat cu art. 3 alin. (7), art. 4 și art. 10 alin. (5) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Marcel Nicolae Dragoș, Alexandra Mihaela Lazăr și Teodor Labo într-o cauză penală la fond.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, deoarece prevederile art. 381 alin. (7) din Codul de procedură penală, care permit citirea în fața instanței de judecată a depoziției unui martor dată în faza de urmărire penală, când audierea acestuia nu mai este posibilă, aduc atingere prezumției de nevinovăție reglementate de art. 4 din Codul de procedură penală și dreptului la apărare reglementat de art. 10 alin. (5) din același cod. Așadar, în această situație este încălcat dreptul la apărare prevăzut atât de Codul de procedură penală, cât și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drept care are o importanță deosebită în cadrul unui proces echitabil.

6. Din interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor legale criticate care prevăd că probele necontestate nu vor fi administrate rezultă că probele contestate vor fi administrate din nou. Însă, în situația expusă, dacă a fost contestată declarația martorului, fără ca această probă să fie readministrată, iar dacă în faza de judecată nu este posibilă audierea acestuia, apreciază că soluția dată de instanță este influențată de această declarație contestată, fiind astfel încălcate prevederile art. 10 alin. (5) din Codul de procedură penală.

7. **Tribunalul Sălaj — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, dreptul la apărare al unei persoane ori dreptul la un proces echitabil ar putea fi restrâns într-o măsură incompatibilă cu drepturile constituționale și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale doar dacă hotărârea de condamnare ar fi întemeiată **în exclusivitate sau într-un mod determinant** pe o declarație dată de o persoană căreia inculpatul nu a avut posibilitatea să îi pună întrebări sau să solicite audierea acesteia în vederea confruntării, fie în cursul urmăririi penale, fie în cursul judecății, așa cum se învederează în Hotărârea din 8 martie 2007, pronunțată în Cauza *Dănilă împotriva României*, Hotărârea din 22 iunie 2006, pronunțată în Cauza *Guilloury împotriva Franței*, paragraful 53, Hotărârea din 17 iulie 2001, pronunțată în Cauza *Sadak împotriva Turciei*, paragraful 67, Hotărârea din 8 aprilie 2004, pronunțată în Cauza *Hulki Gunes împotriva Turciei*, paragraful 86, și Hotărârea din 4 martie 2010, pronunțată în Cauza *Khametsin împotriva Rusiei*.

8. Ca regulă, dreptul la apărare impune ca inculpatul să aibă ocazia de a contesta și audia martorii fie atunci când fac declarații, fie într-o etapă ulterioară a procedurii (Hotărârea din 10 iunie 2012, pronunțată în Cauza *Trampevschi împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*). Comisia Europeană a precizat însă că prevederile art. 6 paragraful 1 din Convenție nu interzic instanței nici ca, în scopul stabilirii adevărului în cauză, să se bazeze pe probe indirecte, atât timp cât utilizarea acestora nu se realizează de o manieră neloială, așa cum se arată în Decizia din 4 iulie 1979, pronunțată în Cauza „*X contra Germaniei nr. 8.414/1978*”.

9. Așa fiind, în faza de judecată, în cazul imposibilității de administrare, punerea în discuția părților a unei probe administrate în faza de urmărire penală și încuviințate de instanță, urmată de luarea în considerare a acesteia la judecarea cauzei, nu poate conduce la concluzia încălcării dreptului la apărare, a dreptului la un proces echitabil ori a prezumției de nevinovăție, atât timp cât hotărârea instanței nu este întemeiată în exclusivitate sau într-un mod determinant pe respectiva probă.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor

două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

11. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care face trimitere la jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

12. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile legale criticate sunt constituționale. Face trimitere la punctul său de vedere reținut cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 16 din 19 ianuarie 2016 și Deciziei nr. 37 din 9 februarie 2016.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art. 381 alin. (7) — *Audierea martorului și a expertului*, coroborat cu art. 3 alin. (7) — *Separarea funcțiilor judiciare*, art. 4 — *Prezumția de nevinovăție* și art. 10 alin. (5) — *Dreptul la apărare*, toate din Codul de procedură penală. Cu toate acestea, Curtea constată că autorul excepției nu critică în concret prevederile art. 3 alin. (7), art. 4 și art. 10 alin. (5) din Codul de procedură penală, ele fiind menționate pentru a argumenta neconstituționalitatea art. 381 alin. (7) din același cod. Așa fiind, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulată, vizează numai aceste din urmă dispoziții, motiv pentru care obiectul excepției urmează a fi restrâns în consecință. Prevederile legale criticate au următorul conținut:

„Dacă audierea vreunuia dintre martori nu mai este posibilă, iar în faza de urmărire penală acesta a dat declarații în fața organelor de urmărire penală sau a fost ascultat de către judecătorul de drepturi și libertăți în condițiile art. 308, instanța dispune citirea depoziției date de acesta în cursul urmăririi penale și ține seama de ea la judecarea cauzei.”

16. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) referitor la statul de drept, art. 21 — *Accesul liber la justiție* și art. 124 — *Înfăptuirea justiției*.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 381 alin. (7) din Codul de procedură penală au mai fost supuse controlului Curții Constituționale prin Decizia nr. 836 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 143 din 24 februarie 2016, Decizia nr. 16 din 19 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 10 martie 2016 și Decizia nr. 37 din 9 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 22 martie 2016. Cu acele ocazii, Curtea a făcut trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a cristalizat ideea potrivit căreia utilizarea probelor obținute în faza instrucției penale nu

contravine art. 6 paragraful 3 lit. d) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atât timp cât dreptul la apărare a fost respectat. De aceea, citirea declarațiilor unor martori care au refuzat să depună mărturie în fața tribunalului nu poate fi luată în considerare dacă acuzatul nu a avut posibilitatea, în niciun stadiu al procedurii anterioare, să interogheze persoanele ale căror declarații sunt citite în ședința de judecată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 1993, pronunțată în Cauza *Saidi împotriva Franței*, paragrafele 43 și 44, și Hotărârea din 13 octombrie 2005, pronunțată în Cauza *Bracci împotriva Italiei*, paragrafele 51 și 54). Totodată, pentru a determina dacă admiterea unor astfel de probe este compatibilă cu dreptul la un proces echitabil, se impune ca mai întâi să se stabilească dacă a existat un motiv temeinic pentru neprezentarea martorului, iar, în măsura în care depoziția unui martor absent este temeiul unic sau decisiv pentru o condamnare, sunt necesare măsuri de contrabalansare suficiente care să permită o apreciere echitabilă și corespunzătoare a fiabilității probelor în cauză. Cerința de a exista un motiv întemeiat pentru a admite depoziția unui martor absent este o chestiune preliminară care trebuie examinată înainte de a se pronunța dacă proba a fost unică sau decisivă. Astfel, atunci când martorii nu se înfățișează pentru a depune mărturie, există obligația de a verifica dacă absența lor este justificată (a se vedea Hotărârea din 10 februarie 2015, pronunțată în Cauza *Colac împotriva României*, paragrafele 43 și 44).

18. Așa fiind, Curtea a constatat că dreptul suspectului sau inculpatului de a propune probe și de a contesta temeinicia probelor în acuzare se păstrează în tot cursul urmăririi penale. Astfel, în acord cu art. 78 și art. 83 din Codul de procedură penală, avocatul suspectului sau inculpatului are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală, cu două excepții (referitoare la utilizarea metodelor speciale de supraveghere ori cercetare prevăzute în cap. IV din titlul IV și la percheziția corporală sau a vehiculelor în cazul infracțiunilor flagrante), poate solicita să fie încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală ori a audierii realizate de judecătorul de drepturi și libertăți și are, de asemenea, dreptul să participe la audierea oricărei persoane de către judecătorul de drepturi și libertăți, să formuleze plângeri, cereri și memorii — a se vedea art. 92 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală. Totodată, avocatul părților și al subiecților procesuali principali are dreptul de a solicita consultarea dosarului pe tot parcursul procesului penal. Acest drept nu poate fi exercitat, nici restrâns în mod abuziv — a se vedea art. 94 din Codul de procedură penală. De aceea, în situația în care martorul nu se mai poate prezenta pentru a fi audiat în instanță, punerea în discuție și valorificarea declarației date de acesta în cursul urmăririi penale, cu respectarea dispozițiilor legale, nu pot afecta dreptul la apărare al inculpatului, deoarece acesta a avut posibilitatea să cunoască această declarație în cursul urmăririi penale, iar dacă se consideră prejudiciat, poate formula plângere în condițiile art. 95 raportat la art. 336—339 din Codul de procedură penală.

19. De asemenea, din perspectiva legalității administrării probelor, Curtea a constatat că aceste aspecte pot fi cenzurate, în acord cu art. 342 din Codul de procedură penală, în fața judecătorului de cameră preliminară, care, potrivit art. 346

alin. (4) din același cod, va exclude una, mai multe sau toate probele administrate în cursul urmăririi penale.

20. Prin urmare, nu se poate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt afectate prevederile constituționale invocate, câtă vreme acuzatul, deși a avut posibilitatea, nu a contestat temeinicia acestor probe. De altfel, soluționarea unei cauze penale în baza unei probe nereadministrată de instanța de judecată în fața acuzatului nu este incompatibilă în sine cu dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul la un proces echitabil, deoarece, în procesul penal, cerința ca elementele de probă să fie produse întotdeauna în fața persoanei acuzate nu este absolută, putând exista situații particulare de excepție cu respectarea dreptului persoanei acuzate de a fi avut ocazia adecvată și suficientă de a contesta proba și de a solicita refacerea ei sau de a fi participat la administrarea probei (a se vedea *mutatis mutandis* Hotărârea din 27 martie 2014, pronunțată în Cauza *Matytsina împotriva Rusiei*, paragrafele 151—153).

21. Curtea a mai reținut că, potrivit dispozițiilor legale criticate, dacă audierea vreunui dintre martori nu mai este posibilă, instanța de judecată va dispune citirea depoziției dată de martor în cursul urmăririi penale și va ține seama de ea la judecarea cauzei. Așa fiind, reglementarea nu face altceva decât să dea eficiență viziunii Curții de la Strasbourg, care a statuat că o astfel de procedură este compatibilă cu dreptul la un proces echitabil în măsura în care depoziția unui martor absent nu este temeiul unic sau decisiv pentru o condamnare.

22. Totodată, faptul că instanța de judecată va ține seama de o astfel de declarație la judecarea cauzei nu înseamnă că își va fundamenta hotărârea de condamnare exclusiv pe aceasta, deoarece, potrivit art. 103 alin. (2) din Codul de procedură penală, în luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului, instanța va hotărî motivat, cu trimitere la toate probele evaluate (deci și asupra unei astfel de declarații), putând dispune condamnarea doar atunci când are convingerea că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă. Practic prin sintagma „*va ține seama de ea la judecarea cauzei*” se înțelege faptul că proba respectivă — în măsura în care

acuzatul a avut posibilitatea în procedura anterioară să o conteste — este legală și face parte din ansamblul probator care fundamentează hotărârea, neputând fi exclusă din cauza imposibilității audierii de către instanța a martorului care a dat declarații în fața organelor de urmărire penală.

23. În sfârșit, potrivit art. 374 alin. (7)—(9) din Codul de procedură penală, probele administrate în cursul urmăririi penale și necontestate de părți, deși nu se readministrează, sunt puse în dezbaterea contradictorie a acestora sau pot fi administrate din oficiu de către instanța dacă apreciază că este necesar pentru aflarea adevărului și pentru justa soluționare a cauzei. *Per a contrario*, o probă contestată va fi readministrată, iar, în speță, readministrarea nemaifiind posibilă, face aplicabil textul legal criticat, ipoteză care, potrivit art. 383 alin. (4) din același cod, obligă instanța să o pună în discuția părților, a persoanei vătămate și a procurorului, dacă imposibilitatea de administrare se referă la o probă administrată în faza de urmărire penală și încuviințată de instanță.

24. Curtea a mai constatat că o soluție legislativă identică se regăsea și în art. 327 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968, potrivit căruia „*Dacă ascultarea vreunui dintre martori nu mai este posibilă, instanța dispune citirea depoziției date de acesta în cursul urmăririi penale și va ține seama de ea la judecarea cauzei*”, și că, prin numeroase decizii, a validat conformitatea acestuia atât cu Legea fundamentală, cât și cu dispozițiile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea în acest sens Decizia nr. 275 din 26 iunie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 6 august 2003, și Decizia nr. 375 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 723 din 25 noiembrie 2013).

25. Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția și considerentele deciziilor mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

26. Cât privește critica raportată la prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și ale art. 124, Curtea constată autorul excepției nu a arătat în ce constă contrarietatea reclamată, limitându-se la o simplă trimitere la acestea.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Marcel Nicolae Dragoș, Alexandra Mihaela Lazăr și Teodor Labo în Dosarul nr. 200/84/2015 al Tribunalului Sălaj — Secția penală și constată că dispozițiile art. 381 alin. (7) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Sălaj — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE****privind actualizarea valorii de inventar a unui bun imobil
aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Justiției
și transmiterea unei părți din acesta în domeniul public al municipiului Rădăuți**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 9 alin. (1) și art. 20 din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 869 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere prevederile art. 21 și 22 din Ordonanța Guvernului nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, aprobată prin Legea nr. 493/2003, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă actualizarea valorii de inventar a unui bun imobil aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Justiției, înregistrat cu numărul M.F.P. 34817, potrivit anexei nr. 1.

Art. 2. — (1) Se aprobă transmiterea unei părți din bunul imobil prevăzut la art. 1 din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Justiției în domeniul public al municipiului Rădăuți, potrivit anexei nr. 2, cu destinația amenajării unei parcări, declarându-se din bun de interes public național în bun de interes public local.

(2) În cazul în care nu se respectă destinația părții de imobil transmisă potrivit prevederilor alin. (1), aceasta revine în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Justiției, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Art. 3. — Predarea-preluarea părții din bunul imobil se face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 4. — Ministerul Justiției își va actualiza în mod corespunzător datele din evidența cantitativ-valorică și, împreună cu Ministerul Finanțelor Publice, va opera modificarea corespunzătoare a anexei nr. 11 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:

p. Ministrul justiției,
Sofia Mariana Moț,
secretar de stat

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale, administrației publice
și fondurilor europene,

Sevil Shhaideh
Ministrul finanțelor publice,
Ionuț Mișa

București, 6 iulie 2017.
Nr. 483.

ANEXA Nr. 1

DATELE DE IDENTIFICARE

a bunului imobil cu numărul M.F.P. 34817, aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Justiției, a cărui valoare de inventar se modifică

Număr M.F.P.	Cod de clasificare	Denumirea	Descriere tehnică	Vecinătăți	Adresa	Anul dobândirii/dării în folosință	Valoarea de inventar a bunului imobil, înscrisă în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (lei)	Valoarea de inventar actualizată	Situția juridică	
									Baza legală	Administrator
34817	8.29.09	Judecătoria Rădăuți	Clădire P + 1E Sc = 1.857 mp Sd = 1.965 mp	N — Piața Unirii S — Str. Volovățului E — Parcul Rădăuți V — Piața Unirii	România, județul Suceava, municipiul Rădăuți, Piața Unirii nr. 64	1950	694.400,00	552.000,00	Decretul nr. 152/ 10.06.1950	Ministerul Justiției (CUI 4265841)
			Teren S = 3.625 mp C.F. Nr. 51866				402.937,00	360.000,00		
Total							1.097.337,00	912.000,00		

DATELE DE IDENTIFICARE
a părții din bunul imobil aflat în proprietatea publică a statului,
care se transmite din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Justiției
în domeniul public al municipiului Rădăuți

Număr M.F.P.	Denumire	Caracteristicile tehnice ale bunului care se transferă/C.F.	Adresă	Valoarea părții bunului care se transferă (lei)	Administratorul de la care se transmite bunul/C.U.I.	Administratorul la care se transmite bunul/C.U.I.
34817 (parțial)	Teren	Teren cu suprafața = 1.597 mp/ C.F. nr. 51866	România, județul Suceava, municipiul Rădăuți, Piața Unirii nr. 64	158.598,62 lei	Ministerul Justiției/ C.U.I. 4265841	Municipiul Rădăuți/ C.U.I. 4244148

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului
și darea în administrarea Serviciului Român de Informații
a unui teren fără construcții aflat în domeniul public al statului

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 20 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 867—869 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și darea în administrarea Serviciului Român de Informații a unui teren fără construcții trecut în domeniul public al statului prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Galați nr. 218 din 24 noiembrie 2016, având datele de identificare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(2) După darea în administrare, terenul prevăzut la alin. (1) va face parte integrantă din imobilul cu destinația de sediu al Serviciului Român de Informații pentru unitatea teritorială din județul Galați.

Art. 2. — Predarea-preluarea terenului transmis potrivit art. 1 se face pe bază de protocol încheiat între părțile interesate, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 3. — Serviciul Român de Informații își va actualiza în mod corespunzător datele din evidența cantitativ-valorică și, împreună cu Ministerul Finanțelor Publice, va opera modificarea corespunzătoare în cadrul anexei nr. 43 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:
 Directorul Serviciului Român de Informații,
Eduard Raul Hellvig
 Viceprim-ministru,
 ministrul dezvoltării regionale, administrației publice
 și fondurilor europene,
Sevil Shhaideh
 Ministrul finanțelor publice,
Ionuț Mișa

DATELE DE IDENTIFICARE

ale terenului fără construcții care se înscrie în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și care se dă în administrarea Serviciului Român de Informații

Locul unde este situat imobilul	Persoana juridică de la care se transmite imobilul	Persoana juridică la care se transmite imobilul	Temeiul legal în baza căruia se face trecerea bunului în domeniul public al statului	Caracteristicile tehnice ale imobilului		Codul de clasificare	Valoarea de inventar
				Nr. carte funciară și nr. cadastral	Suprafața terenului		
Municipiul Galați, Calea Prutului nr. 1, județul Galați	Municipiul Galați	Statul român, în administrarea Serviciului Român de Informații (CUI 4204291)	Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Galați nr. 218 din 24.11.2016	Cartea funciară nr. 124023 Galați, nr. cadastral 124023	190 mp	8.19.01	122.762 lei

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al statului a unor construcții aflate în administrarea Serviciului Român de Informații, în vederea scoaterii din funcțiune și desființării acestora

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 112/2000 pentru reglementarea procesului de scoatere din funcțiune, casare și valorificare a activelor corporale care alcătuiesc domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, aprobată prin Legea nr. 246/2001, și ale art. 22 din Ordonanța Guvernului nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice, aprobată prin Legea nr. 493/2003, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al statului a unor construcții aflate în administrarea Serviciului Român de Informații, având datele de identificare prevăzute în anexa*) care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — (1) Trecerea în domeniul privat al statului a construcțiilor prevăzute în anexă se face în vederea scoaterii din funcțiune și desființării acestora.

(2) Serviciul Român de Informații va asigura administrarea construcțiilor având datele de identificare prevăzute în anexă până la finalizarea desființării acestora, în condițiile legii.

Art. 3. — După scoaterea din funcțiune și desființarea construcțiilor, Serviciul Român de Informații, împreună cu Ministerul Finanțelor Publice, va opera modificările corespunzătoare în cadrul anexei nr. 43 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:
Directorul Serviciului Român de Informații,
Eduard Raul Hellvig
Ministrul finanțelor publice,
Ionuț Mișa

București, 6 iulie 2017.
Nr. 486.

*) Anexa nu se publică, fiind clasificată potrivit legii.

ACTE ALE CONSILIULUI DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI
PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

ORDIN

privind aprobarea modelului de notificare de deces

Având în vedere Referatul nr. 401 din 30.06.2017 cu privire la necesitatea emiterii unui ordin de aprobare a modelului de notificare prin care facilitățile de tip rezidențial publice sau private, destinate să servească persoanelor cu dizabilități, spitalele de psihiatrie, precum și secțiile de psihiatrie, notifică Consiliul de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități cu privire la decesele înregistrate,

în temeiul prevederilor art. 1, art. 5 alin. (9) și ale art. 13 alin. (2) din Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități emite prezentul ordin.

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentului ordin se aprobă modelul de notificare de deces prin care facilitățile de tip rezidențial publice și private, destinate să servească persoanelor cu dizabilități, spitalele de psihiatrie precum și secțiile de psihiatrie, notifică Consiliul de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități cu privire la toate cazurile de deces ale persoanelor cu dizabilități aflate în aceste instituții. Modelul de notificare este

prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Biroul resurse umane/juridic/economic/administrativ va comunica modelul de notificare tuturor instituțiilor menționate la art. 1.

Art. 3. — La data intrării în vigoare, orice dispoziții contrare prevederilor prezentului ordin se abrogă.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități,
Marta-lozefina Bencze

București, 3 iulie 2017.
Nr. 25.

ANEXĂ

NOTIFICARE DE DECES

ANTETUL INSTITUȚIEI EMITENTE
Nr. înreg. /data

CĂTRE

CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

În temeiul prevederilor art. 4 lit. f) și g), art. 12 lit. f) și ale art. 13 alin. (2) din Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare, vă notificăm cu privire la următorul deces:

1. Furnizorul de servicii

Denumirea instituției/spitalului/secției de spital	
Codul serviciului social (dacă este cazul)	
Localitatea	
Adresa	
Numele/prenumele conducătorului instituției	
Servicii oferite	
Formularul a fost completat de	Data completării:
Funcția	
Număr de telefon	
Adresa de e-mail	

2. Persoana decedată

Nr. înregistrării în registrul de decese	Numele și prenumele/Inițialele	Data nașterii/CNP	Data internării/admisiiei în Centru	Nr. fișei de internare/hotărârii de admisie	Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap

3. Circumstanțele decesului

Cauza decesului (din certificatul de deces)	Data decesului	Ora decesului	Nr. certificatului de deces

Numele medicului care a completat constatatorul de deces/specializarea medicului/instituția angajatoare	
---	--

Unde a avut loc decesul?	
Centrul	La domiciliul
Spital	Ambulanță
Altele	

Persoana decedată a beneficiat de îngrijiri paliative?	DA		NU		Nu se cunoaște.	
--	----	--	----	--	-----------------	--

Decesul s-a produs în timpul sau până la 30 de zile de la o intervenție chirurgicală?	DA		NU		Nu se cunoaște.	
---	----	--	----	--	-----------------	--

Dacă da:
Care a fost intervenția chirurgicală?
Unde a avut loc?

Decesul era așteptat ca urmare a unei boli sau condiții medicale?	DA		NU		Nu se cunoaște.	
---	----	--	----	--	-----------------	--

Dacă răspunsul este DA, a primit persoana decedată îngrijiri și tratament corespunzător?	DA		NU		Nu se cunoaște.	
--	----	--	----	--	-----------------	--

Dacă răspunsul este NU, dați detalii la pct. 7.	
---	--

Data când a fost consultat de medic (ultima dată înaintea decesului) zz.ll.aa.		Nu se cunoaște.	
--	--	-----------------	--

Este decesul obiectul unei investigații a organelor judiciare (poliție, medicină legală, direcția de sănătate publică)?	DA		NU		Nu se cunoaște.	
---	----	--	----	--	-----------------	--

Care este motivul pentru care este considerat un deces suspect?	
---	--

Dacă decesul era așteptat și persoana a primit îngrijire și tratament adecvat, se va completa direct pct. 7.
Dacă decesul a fost neașteptat, vă solicităm să completați pct. 4—7, la nevoie.

4. Detalii despre ultima persoană implicată în acordarea de îngrijiri persoanei decedate

Numele și prenumele persoanei care a acordat îngrijiri			
Funcția			
Este persoana angajată a instituției/spitalului?	DA		NU
Dacă nu, denumirea angajatorului			

5. Medicație

Sunt suspiciuni legate de folosirea medicamentelor?	DA		NU	
Dacă DA, suspiciunea este legată de o eroare de prescriere/administrare a medicației?	DA		NU	
Dacă DA, care este tipul erorii de medicație?				
Supradozaj		Subdozaj		Medicament nedisponibil
Doză neadministrată		Medicament greșit administrat		Altele

6. Aparatura medicală/dispozitive medicale

Sunt suspiciuni legate de folosirea aparaturii/dispozitivelor medicale?	DA		NU	
Dacă DA, dați detalii la pct. 7.				

7. Circumstanțele decesului și alte informații relevante nedescrise mai sus:

--

8. Notificarea organelor judiciare

Au fost notificate/sesizate organele de poliție?	DA		NU	
Care este motivul sesizării organelor de poliție?				
Este decesul obiectul expertizei medico-legale conform legislației?	DA		NU	

9. Formalitățile de înmormântare a beneficiarului au fost îndeplinite de către:

Familie		Primăria de domiciliu		Centrul/ Unitatea rezidențială	
---------	--	-----------------------	--	-----------------------------------	--

10. Informații cu privire la persoana decedată

Sexul

Masculin		Feminin	
----------	--	---------	--

Etnia

Dizabilitatea

Nr. și data certificatului de încadrare în grad de handicap	Valabilitatea certificatului de handicap	Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap care a emis certificatul de încadrare	Gradul de handicap				Tipul de handicap/ codul de handicap
			Grav	Accentuat	Mediu	Ușor	

11. Persoana decedată are aparținători ?

DA		NU	
----	--	----	--

Dacă DA, completați datele despre aparținători:

Nume	
Prenume	
Grad de rudenie	
Adresa	
Număr de telefon	
Păstra sau nu legătura cu decedatul ?	

Nume	
Prenume	
Grad de rudenie	
Adresa	
Număr de telefon	
Păstra sau nu legătura cu decedatul ?	

12. Alte informații relevante:

--

Director/Șef Centru,
Instituție publică, ONG, asociație, spital/secție de psihiatrie

.....

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2017 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

